

โรคติดเชื้อไวรัสในระบบทางเดินหายใจของแมว

โรคติดเชื้อไวรัสในระบบทางเดินหายใจของแมว หรือที่เรียกว่าโรคหวัดแมว (cat flu) เป็นโรคที่พบได้บ่อยในช่วงที่อากาศมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งเป็นไวรัสจำเพาะในแมว ได้แก่ Feline Viral Rhinotracheitis Virus (FVRV) หรือ Feline Herpesvirus (FHV) และ Feline Calici Virus (FCV) นอกจากนี้ยังอาจมีการติดเชื้ออื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น Bordetella หรือ Clamydia ซึ่งจะทำให้แมวแสดงอาการรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในลูกแมวและแมวที่อ่อนแอ

รู้จักไวรัสที่ทำให้เกิดโรคนี

โดยทั่วไป มีไวรัส 2 ชนิดเมื่อแมวได้รับเชื้อและจะมีการอาการหวัด โดยการแยกอาการของการติดเชื้อไวรัสสองตัวนี้อาจคล้าย ๆ กันคือการสังเกตได้จากอาการ ซึ่งไวรัส FCV จะไม่ค่อยมีอาการที่ตาและจมูก แต่อย่างไรก็ตาม แมวสามารถมีการติดเชื้อร่วมกันของไวรัสทั้ง 2 ชนิดนี้ได้ ซึ่งจะทำให้มีอาการของโรครุนแรงมากขึ้นไปอีก Feline Viral Rhinotracheitis (FVRV) หรือ Feline Herpesvirus (FHV) โรคนี้จะพบได้บ่อยในกลุ่มแมวที่ไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีน อัตราการติดโรคอาจสูงถึง 100 % แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วอัตราการตายจะไม่สูงมาก แต่มีโอกาสที่จะสูงถึง 30 % ได้ในลูกแมวที่เครียดหรือมีโรคอื่นแทรกซ้อน

อาการที่พบ

หลังจากแมวได้รับเชื้อ FVRV เชื้อจะมีระยะฟักตัวประมาณ 2 ถึง 10 วัน โดยจะทำให้แมวมีอาการอักเสบที่ตา จมูก หลอดลม ซึ่งทำให้แมวมีน้ำตาไหล มีน้ำมูกและเสมหะ นอกจากนี้ยังทำให้แมวมีอาการซึม หายใจลำบาก เป็นไข้ ไอ จามและเบื่ออาหาร ในกรณีที่มีเชื้อแบคทีเรีย ร่วมด้วยนั้น จะทำให้น้ำมูกข้นเหนียวจนเป็นหนอง อาจพบแผลหลุมเป็นวง ๆ บนลิ้น ทำให้แมวเจ็บมากจนไม่ยอมกินอาหาร อาการอาจรุนแรงมากถึงขั้นเกิดปอดบวมและเชื้อหุ้มปอดอักเสบและทำให้ถึงแก่ชีวิตได้

Feline Calici Virus (FCV)

ไวรัสชนิดนี้ ทำให้เกิดอาการน้ำมูกไหล ไอ จาม แต่อาจแสดงอาการรุนแรงมากกว่านั้นได้ สำหรับอาการที่เด่นชัดที่สุดคือ แผลหลุมบนลิ้น จะทำให้มีน้ำลายไหลยืดตลอดเวลา แผลในช่องปากจะทำให้แมวกินอาหารลำบาก ความอยากอาหารลดลง ทำให้อาการทรุดลงเร็ว

การติดต่อของโรค

การติดต่อของแมวเกิดจากแมวได้รับการสูดดมเชื้อไวรัสที่กระจายในอากาศจากแมวที่ติดเชื้อ หรือมีการสัมผัสกับแมวที่ติดเชื้อโดยตรง ซึ่งพบได้บ่อยในบริเวณที่มีแมวอยู่รวมกันมาก ในกรณีที่แมวป่วยและหายจากโรคแล้วนั้นสามารถเป็นพาหะนำโรคได้ต่อไป

การดูแลและป้องกัน

สิ่งแรกที่ต้องทำคือพาแมวไปพบสัตวแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าเป็นโรคนีหรือไม่ การรักษาทำได้โดยใช้ยาปฏิชีวนะป้องกันโรคแทรกซ้อนจากแบคทีเรีย รวมทั้งยาลดเสมหะ นอกจากนี้ก็ขึ้นอยู่กับสภาพแมว อาจจำเป็นต้องได้รับน้ำเกลือ วิตามินต่าง ๆ เพื่อบำรุงตามความเหมาะสม

การให้อาหาร ควรให้แมวได้กินอาหารอย่างเพียงพอ เพราะหากมีแผลในปากจะทำให้ไม่
อยากกินอาหารเอง จึงอาจต้องมีการป้อนอาหารและยาให้ นอกจากนี้ต้องดูแลเรื่องความสะอาดด้วย
เช่น เช็ดจี้มูก จี้ตาอย่าให้แคะแคะกรัง ทำความสะอาดปากทุกครั้งหลังป้อนอาหาร และควรให้ความ
อบอุ่นต่อร่างกาย

สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง คือ การนำแมวที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกันโรคไปปะปนกับแมวภายนอก หาก
ต้องนำแมวไปฝากเลี้ยงหรือต้องนำแมวไปในที่มีแมวมารวมตัวกันมาก ๆ ต้องมั่นใจว่าแมวของเรามี
ภูมิคุ้มกันดีพอ ซึ่งทำได้โดยการนำแมวมารับวัคซีนป้องกันโรค

โรคไข้หัดแมว

โรคไข้หัดแมวนี้เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสกลุ่มพาร์โวไวรัส (Feline parvovirus) มีผลต่อ
ระบบทางเดินอาหารของแมว (แต่ไม่มีผลต่อระบบทางเดินหายใจ เหมือนไข้หัดแมว)

พบรายงานการพบโรคนี้นานแล้ว ซึ่งสามารถพบในแมวทุกตระกูล ไม่ว่าจะเป็น เสือ สิงโต
แมวป่า หรือแม้แต่แมวบ้านทุกพันธุ์ นอกจากนี้ยังพบได้ในสัตว์ตระกูลอื่นๆ อีก เช่น สกั้งค์ เฟอเร็ต
มิงค์ แรคคูน ซึ่งโรคนี้ทำให้สัตว์มีอาการ “คล้ายเป็นหวัดและท้องเสีย” ซึ่งมีอาการเหมือนโรคไข้หัด
สุนัข หรือโรคคิสทีมเปอร์ ของสุนัข จึงมีคนเรียกชื่อต่างๆ มากมาย เช่น “โรคไข้หัดแมว” (Cat
distemper) และ “โรคลำไส้อักเสบในแมว” (Feline Parvovirus Enteritis)

โรคไข้หัดแมวนี้จะมีรุนแรงมากในแมวอายุน้อย โดยมีอาการที่สำคัญที่พบคือ มีไข้สูง
อาเจียน ท้องเสีย และมีผลต่อการทรงตัวของลูกแมว และทำให้ลูกแมวตาบอดได้ ส่วนในลูกแมวโต
เมื่อเกิดการติดเชื้อระยะหนึ่งแล้วร่างกายสามารถสร้างภูมิคุ้มกันได้ก็จะอาการดีขึ้น แต่แมวที่หาย
จากโรคใหม่ๆ สามารถพบเชื้อไวรัสออกมากับอุจจาระได้หลายสัปดาห์ ส่วนในแมวดังที่อาจแท้ง
ลูกหรือลูกตายหลังคลอดได้

การติดโรคเกิดขึ้นได้อย่างไร

แมวสามารถติดโรคไข้หัดแมวได้จากการติดต่อโดยตรงจากแมวป่วยไปยังตัวอื่น โดยเฉพาะ
ทางอุจจาระ ภาชนะใส่อาหาร น้ำ กรงหรือที่ขบถ่ายของแมว พื้นดินที่ปนเปื้อนด้วยเชื้อไวรัส
นอกจากนี้อาจเป็นเสื้อผ้าหรือรองเท้า การแพร่โรคได้ง่ายขึ้นระหว่างแมวที่เลี้ยงปนกันหลายๆ ตัว

อาการของแมวที่เป็นไข้หัดแมว

โรคไข้หัดแมว มีระยะการฟักตัวของโรค 2-7 วัน โดยแมวอายุน้อยส่วนใหญ่ตายอย่าง
รวดเร็ว อัตราการตายอยู่ระหว่าง 25-90%

แมวป่วยจะมีอาการไข้สูงเฉียบพลัน ซึม เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเสีย ร่างกายขาดน้ำ เป็น
โรคที่มีอัตราการตายสูง โดยเฉพาะในกลุ่มแมวที่ไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีน เมื่อตรวจเลือดพบเม็ด

เลือดขาวต่ำมาก จึงมีชื่อเรียกโรคนี้ว่า “Feline Panleukopenia” เมื่อคลำบริเวณช่องท้องจะเจ็บท้อง บางทีพบเป็นลำของลำไส้หนาตัว ภายในมีแก๊สและของเหลว

เมื่อแมวของท่านเป็นโรคไข้หัดแมวควรทำอย่างไร

ควรพาไปพบสัตวแพทย์ทันที เพราะเป็นโรคติดต่อร้ายแรง โดยเฉพาะแมวที่ไม่กินอาหาร มีอาเจียน ท้องเสีย จะทำให้ร่างกายอ่อนเพลียทรุดโทรมมาก สัตว์อาจอยู่ในสภาพช็อคได้

แนวทางการรักษาโรค คือ การรักษาตามอาการและพยุงชีวิตให้สัตว์สามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคได้ โดยการให้สารน้ำ (Fluid therapy) และนิตยาร่วมด้วย โดยเฉพาะยามาเชื้อแบคทีเรียหรือยาปฏิชีวนะ เพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน นอกจากนี้อาจนิตยาระงับการอาเจียนและลดการทำงานของลำไส้ โดยการงดอาหารและน้ำ ให้วิตามินบีรวมโดยการฉีดเข้าทางเส้นเลือด

เนื่องจากโรคนี้เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งไม่มียามาเชื้อไวรัสโดยตรง มีแต่การรักษาเพื่อประคับประคองชีวิตเท่านั้น

ควรระวังแมวที่ยังไม่เป็นโรคไข้หัดแมว

ควรรีบแยกแมวป่วยออกจากแมวปกติตัวอื่นทันที เพราะโรคนี้เป็นได้กับแมวทุกอายุ และต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคที่อาจแพร่ออกมากับอุจจาระ ปัสสาวะ ด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรด์ เจ้าของแมวที่มีแมวตายด้วยโรคไข้หัดแมว ไม่ควรนำลูกแมวที่ยังไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีนเข้ามาเลี้ยงอีก

การป้องกันแมวไม่ให้เป็นโรคไข้หัดแมว

โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรค ซึ่งปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดแมวจำหน่ายหลายยี่ห้อ และยังเป็นวัคซีนรวมอีกด้วย คือ ใช้ป้องกันได้ทั้งโรคไข้หัดแมวและโรคไข้หวัดแมวไปพร้อมๆ กัน ซึ่งสามารถรับการฉีดวัคซีนได้ตามคลินิกสัตวแพทย์ต่างๆ ไป

ส่วนสัตว์ป่าตระกูลแมว และแมวทุกเพศ ทุกวัย ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโดยใช้โปรแกรมเดียวกับแมวเลี้ยงดังนี้

โปรแกรมการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดแมว

เข็มที่ 1 ฉีดเมื่อลูกแมวอายุ 2 เดือน

เข็มที่ 2 ฉีดเมื่อลูกแมวอายุ 2 ½ เดือน

เข็มที่ 3 ฉีดทุกปี ปีละเข็ม

โรคไข้หัดแมวนี สามารถติดต่อกันได้หรือไม่

โรคไข้หัดแมวนี เป็นโรคเฉพาะสัตว์ในตระกูลแมวเท่านั้น ไม่มีรายงานติดถึงคน ฉะนั้นโรคไข้หัดแมวจึงไม่ติดถึงคน

